

Ein veruleikafjar røða

Nógv av tí, sum løgmaður sigur í røðuni er beinleiðis ósatt, men hann trýr tí kanska sjálvur. Tað sigur Eyðgunn Samuelsen í Javnaðarflokkinum

Randi Jacobsen

Eyðgunn Samuelsen ristir á høvðinum um røðu løgmans á ólavsøku.

- Nógv av tí, sum hann sigur, hevur als einki hald í veruleikanum, sigur hon.

Løgmaður tosar um at raðfesta eitt nú útbúgv-ing, gransking og vælferð, og hann sigur, at Føroyar eru ikki á veg til at gerast eitt stættarsamfelag.

- Veruleikin er ein heilt annar. Játtanin til Fróðskaparsetrið er skorið við einari mió. krónum. Hann tosar um at fáa fleiri útbúgvingar á setrinum, men eingin peningur er settur av til tær, sigur Eyðgunn Samuelsen.

Hon trýr ikki upp á búskaparligan vøkstur av flatskattinum.

- Tað einasta, vit hava fingið burturúr, at seldir verða fleiri bilar. Og tað er tí, at tey ríku hava fingið skattalætta. Ójavnin millum rík og hini er vaksin nógv.

Løgmaður tosar um at menna matvøruframleiðsluna.

- Hatta er júst tað sama, sum hann segði í fjør. Tað stendur á síðu fimm í røðuni í fjør, sigur Eyðgunn Samuelsen, sum hevur hesa stuttu lýsing av røðuni:

- Ein veruleikafjar røða.

Vantandi samanhangur millum orð og gerðir

- Eg sakni eina yvirskipaða ætlan fyri, hvørjar Føroyar vit vilja hava, sigur Kristina Háfoss í Tjóðveldi sum viðmerking til løgmansrøðuna

Randi Jacobsen

Kristina Háfoss í Tjóðveldi heldur ikki, at røða løgmans á ólavsøku kann brúkast til so nógv.

- Har er einki samband millum tað, sum sagt og gjørt verður, sigur hon.

Kristina Háfoss saknar fyrst og fremst eina ætlan fyri, hvussu Føroyar skulu síggja út í framtíðini.

- Har var einki nýtt í røðuni, fleiri tóm orð og nógvar endurtekur, sigur Kristina Háfoss.

Hon heldur fleiri dømi vera í røðuni um, at eingin samanhangur er millum, hvat sagt verður í røðuni, og hvat samgongan ger.

Kristina Háfoss heldur ikki, at samgongan livir upp til orðini um at gera landið betri fyri komandi ættarlið.

- Politisku átøkini hava gjørt alt nógv truplari hjá barnafamiljunum. Tað skal satsast upp á eitt nú útbúgv-ing og mentan, verður sagt, men samstundis vita vit, at framdir eru stórir niðurskurðir á teimum økjum. Aftur eitt dømi um vantandi samanhang millum orð og gerðir.

Parkera mál

Kristina Háfoss hevur talt í røðuni, at løgmaður fer at seta fimm arbeidssbólkur.

- Sjálvandi er tað gott at fyrireika mál, men at seta arbeidssbólkar er ofta ein máti at parkera mál, so einki hendir.

Hon sær ikki fyri sær nakra veruliga ætlan um at gera umstøðurnar hjá pensjonistunum betri. Pensjónsaldurin skal upp, og pensjónirnar verða forskattaðar.

- Røðan er so lítið sigandi. Løgmaður tosar um, at fólk við hægri útbúgv-ingum hava nógv meira eftir í Danmark enn í Føroyum. Eg ivist í, at tað er rætt, tí í Danmark eru so nógvir skattir og so nóg avgjöld, sum vit ikki hava.

Kristina Háfoss heldur, at løgmaður við røðu síni tekur eitt glansbílæt av Føroyum, tá ið hann sigur, at Føroyar ikki eru nakað stættarsamfelag. Hennara áskoðan er, at samgongan hevur gjørt størri gjógv millum rík og fátøk eitt nú við flatskattinum.

- Hann hevur áður sagt, at vælfærðarsamfelagið er ein farin tíð. Nú skal alt vera so gott.

Henni dámar orðini um,

at fleiri fólk skulu sleppa í miðnámsútbúgv-ing, og at Marknagilsdepilin kemur. Tað er bara einki nýtt í hesum.

Arrogansa

Kristina Háfoss heldur tað vera løgið, at løgmaður er fyri at lata tað privata gera Eysturoyartunnilin, tá ið Landsverk hevur sagt, at tað almenna kann gera arbeiðið fyri minni upphædd.

- Eg haldi tað vera beinleiðis arrogant, tá ið løgmaður sigur, at eldraðkið skal leggjast út til kommunurnar í 2014. Fyrst sigur hann, at fólk ið hevur talað. Jú, fólk ið hevur talað og vil

ikkí hava kommunurnar at umsita eldraðkið. Tað sama við fólkaskúlanum.

Príkkurin yvir i-ið í røðuni heldur hon vera, tá ið løgmaður tosar um ríkisrættarligu støðuna, at trý sjálvstøðug lond skulu vera í ríkinum.

- Tað er áhugavert, at vit hava fingið ein sambandsløgmann, sum er fyri fullveldi. Vónandi ber til at gera eina breiða semju um at biðja um samráðingar við donsku stjórnina um hetta.

Men Kristina Háfoss hevur kortini ikki bestu vónirnar um hetta, tí løgmaður hevur áður sagt, at hann vil hava ríkisveitingina hækkaða.

Fáar fosturtøkur

Føroyar eru framvegis tað Norðurlandið, sum hevur nógv fægstar fosturtøkur í mun til fólkatalið og talið av føddum børnum.

Í fjør vórðu gjørdar 33 fosturtøkur, sama tal sum árið fyri.

Flestu kvinnurnar, sum finga fosturtøkur í fjør vóru kvinnur millum 20 og 24 ára gamlar.

Árini 2005 til 2009 vórðu í Føroyum gjørdar 66 fosturtøkur fyri hvørji 1000 børn fødd á lívi.

Í Grønlandi var talið 1009.

Í Danmark vórðu gjørdar 258 fosturtøkur í 2009 fyri hvørji 1000 børn fødd á lívi, í Finnlandi 172, í Álandi 238, í Íslandi 193, í Noregi 255 og í Svøríki 335.

Randi Jacobsen

Í fjør áttu mammur, sum vóru millum 15 og 19 ár, 31 av teimum 586 børnunum, sum komu í verðina í Føroyum á lívi.

Ellivu av teimum ungu mammunum búðu í Tórshavnarøkinum og fyra aðra staðni á Streymoynni. Ellivu búðu í Eysturoyinni, triggjar í Suðuroyinni, ein í Norð-

oyggjum og ein í Vági. Eingin so ung mamma var í Sandoyinni.

Hetta svarar til, at 5,2 av mammunum vóru undir 20 ár.

Flestu páparnir vóru í aldursbólkinum 30 til 34 ár. Ein pápi var undir 17 ár, og 23 vóru yvir 45 ár.

Í 2010 var eingin pápi undir 17 ár, og 20 pápar vóru yvir 45 ára gamlir.

Fleiri roykja

Hagtølini í Heilsulýsingini hjá Landslækninum siga, at sambært ljósmøðrunum royktu 87 av teimum 586 barnakonunum, tá ið tær vóru til fyrstu barnakonukanning. Hetta svarar til 14,8 prosent. Árið fyri royktu 12,7 prosent av barnakonunum.

26 barnakonur svaraðu ikki í fjør, um tær royktu ella ei.

Børnini hjá teimum, sum royktu, vigaðu í miðal 83 gramm minni enn børnini hjá hinum. Árið fyri var miðalvektin á teimum børnunum 136 gramm minni.

Tey tyngstu børnini vóru í Norðoyggjum, í miðal 3738 gramm. Tey lættastu vóru í Norðurstreymoy.

Fleiri ungar mammur

Av teimum 586 børnunum, sum fødd vórðu á lívi í fjør, høvdu 31 av børnunum mammur undir 20 ára gamlar